NORAKSTS
Lieta Nr.A420641410
A6414-10/6

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 29.novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese E.Apīne,
piedaloties atbildētājas pusē pieaicinātās Rīgas domes pilnvarotajām pārstāvēm *S.K.* un *L.K.*,
atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pro Capital" pieteikuma par Rīgas domes 2010.gada 30.marta lēmuma Nr.1195 (prot.Nr.30, 58.§) „Par atteikumu nodot privatizācijai Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošu neapbūvētu zemesgabalu Rīgā, Lāčplēša ielā (kadastra apzīmējums */kadastra numurs/*)" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas domes 2010.gada 30.marta lēmumu Nr.1195 (prot.Nr.30, 58.§) „Par atteikumu nodot privatizācijai Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošu neapbūvētu zemesgabalu Rīgā, Lāčplēša ielā (kadastra apzīmējums */kadastra numurs/*)" (turpmāk arī – Lēmums) noraidīts sabiedrības ar ierobežotu atbildību (SIA) „Pro Capital" privatizācijas ierosinājums un atteikts „nodot privatizācijai Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošu neapbūvētu zemesgabalu Rīgā, Lāčplēša ielā (kadastra apzīmējums */kadastra numurs/*) 1225 m^2 platībā, jo šis zemesgabals ir nepieciešams Rīgas pilsētas pašvaldības funkciju veikšanai atbilstoši likuma „Par pašvaldībām" 3.panta pirmajā daļā noteiktajam, prioritāri – likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas izpildes nodrošināšanai" *(lietas 5.-10.lapa)*.

[2] Pieteikumā tiesai SIA „Pro Capital" (turpmāk arī – pieteicēja) norāda, ka Lēmumam nepiekrīt, jo Rīgas dome ir kļūdījusies lietderības apsvērumos, nesasniedzot lietderīgāko un taisnīgāko rezultātu. Lēmums pieņemts, pārkāpjot tiesiskuma principu, tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu un samērīguma principu.

Pieteicēja lūdz Lēmumu atcelt un uzlikt par pienākumu Rīgas domei nodot privatizācijai Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošu neapbūvētu zemesgabalu Rīgā, Lāčplēša ielā (kadastra apzīmējums */kadastra numurs/*) 1225 m^2 platībā (turpmāk arī – Zemesgabals).

[3] Rīgas dome (turpmāk arī – atbildētājs) savos 2010.gada 16.jūnija rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt *(lietas 17.-19.lapa)*.

Saskaņā ar Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas

plānojuma grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem (Rīgas domes 07.02.2006. saistošie noteikumi Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi") Zemesgabala daļa aptuveni 1025 m^2 platībā atrodas jauktas apbūves ar dzīvojamo funkciju teritorijā un daļa aptuveni 200 m^2 platībā – lielceļu, maģistrāļu un ielu teritorijā, kā arī valsts nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa „Rīgas pilsētas vēsturiskais centrs" (valsts aizsardzības Nr.7442) robežās un UNSECO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā iekļautajā Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā.

Atbildētājs paskaidro, ka Lēmums pieņemts saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk arī – Pabeigšanas likums) 6.pantu un likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktu, kas noteic pašvaldības autonomo funkciju gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu (ielu, ceļu un laukumu būvniecību, rekonstruēšanu un uzturēšanu).

Atbildētājs saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 3.pantu pirmo daļu autonomās funkcijas veic sabiedrības interesēs. Pabeigšanas likuma 16.panta ceturtajā daļā ir noteiktas arī pašvaldības tiesības izveidot neapbūvētu zemes gabalu apmaiņas fondu, kurā tiek ieskaitīti pašvaldībai piederoši neapbūvēti zemes gabali, lai tie tiktu mainīti pret citām personām piederošiem zemes gabaliem, kas nepieciešami pašvaldības funkciju nodrošināšanai.

Ar Rīgas domes 2009.gada 25.augusta lēmumu Nr.138 „Par apmaiņas zemju fonda apstiprināšanu un zemesgabalu ieskaitīšanu tajā, kā arī atsevišķu Rīgas domes lēmumu atzīšanu par spēku zaudējušiem" *(lietas 61.-90.lapa)* Zemesgabals ir ieskaitīts Rīgas pilsētas apmaiņas zemju fondā ar kārtas Nr.86 un (aptuveni 1180 m^2 platībā) to ir paredzēts apmainīt pret stratēģiski svarīgu teritoriju, kas nepieciešama Rīgas pilsētas pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanai un likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās funkcijas izpildei. Savukārt Zemesgabala daļa, kas atrodas sarkano līniju robežās (aptuveni 200 m^2 platībā) saskaņā ar Rīgas domes 2009.gada 20.oktobra lēmumu Nr.453 „Par atteikumu nodot privatizācijai (atsavināšanai) Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošus vai piekrītošus zemesgabalus (zemesgabalu daļas), kas atrodas ielas sarkano līniju koridorā" ir saglabājama pašvaldības īpašumā *(lietas 55.-60.lapa).*

Zemesgabals zemju apmaiņas fondā ieskaitīts jau ar Rīgas domes 2006.gada 12.septembra lēmumu Nr.1498 „Par apmaiņai izmantojamo Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošo zemes gabalu (apmaiņas zemju fonds) saraksta Nr.2 apstiprināšanu" *(lietas 93.-96.lapa),* kurš zaudēja spēku ar Rīgas domes 2009.gada 25.augusta lēmumu Nr.138.

Pašvaldībai saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 3.punktu ir pienākums racionāli un lietderīgi ilgtermiņā apsaimniekot pašvaldības kustamo un nekustamo īpašumu. Zemesgabala atsavināšanas atteikums pieņemts ar leģitīmu mērķi – īpašums nepieciešams pašvaldības autonomo funkciju veikšanai.

[4] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāves pieteikumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādīto. Papildus paskaidroja, ka apmaiņas zemju fondā ieskaitītie zemes gabali tiek arvien aktualizēti, jo Rīgas dome plāno realizēt vairākus infrastruktūras objektus, tostarp, 2011.gada pavasarī ir plānots uzsākt

darbu pie Rīgas ziemeļu transporta koridora pirmā posma, kura ietvaros būs jāveic privātīpašumā esošo zemes gabalu iegūšana no to īpašniekiem, arī maiņas ceļā. Saskaņā ar izstrādāto skiču projektu ziemeļu transporta koridora pirmajam posmam, trases un pievadceļu izbūvei būs jāiegādājas 61 zemes gabals. Ja zemes gabali ir ieskaitīti apmaiņas zemju fondā, tad pašvaldība visos gadījumos pieņem vienādus lēmumus, lai nodrošinātu vienlīdzības principa ievērošanu.

[5] Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, bet tiesā 2010.gada 8.novembrī saņemts iesniegums ar lūgumu atlikt lietas izskatīšanu *(lietas 102.lapa)*. Uzklausot klātesošo procesa dalībnieku viedokli un pārbaudot lietas materiālus, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez pieteicējas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, uzklausot atbildētāja pārstāvju paskaidrojumus, pārbaudot procesa dalībnieku rakstveida paskaidrojumus un lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Lietā nav strīda, ka Zemesgabals ir neapbūvēts zemes gabals *(lietas 104.lapa)*, kura privatizāciju saskaņā ar tiesību normām var ierosināt ikviena persona, tostarp, SIA „Pro Capital". Tāpat lietā nav strīda, ka pieteicēja privatizācijas iesniegumu ir iesniegusi noteiktā kārtībā un termiņā, proti, ir ievēroti procesuālie priekšnoteikumi privatizācijas priekšlikuma izskatīšanai Rīgas domē.

Ar Lēmumu atteikts nodot privatizācijai Zemesgabalu, pamatojot atteikumu ar Pabeigšanas likuma 6.pantu un likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktu.

Tādējādi tiesai ir jāpārbauda, vai pašvaldības izdots administratīvais akts ir pamatots un tiesisks, tostarp, vai pieteicējai ir tiesības uz labvēlīgu administratīvu aktu – Zemesgabala nodošanu privatizācijai.

[8] Pabeigšanas likuma 6.panta trešā daļa noteic, ka „Ministru kabinets vai pašvaldības dome, lemjot par valsts vai pašvaldības īpašuma objekta, kā arī apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai, izvērtē, vai attiecīgais objekts vai zemesgabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai valsts vai pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu", bet minētā panta sestā daļa – „Tikai pašvaldības dome var pieņemt lēmumu par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī pašvaldībai piederošu apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu. Pašvaldības struktūrvienības, komitejas, komisijas vai citas institūcijas iebildumi pret konkrētā pašvaldības īpašuma objekta un pašvaldībai piederoša apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai nevar būt par pamatu tam, lai privatizācijas ierosinājumu neizskatītu pēc būtības. Lēmumā par atteikumu nodot privatizācijai pašvaldības īpašuma objektu, kā arī apbūvētu un neapbūvētu zemesgabalu norādāms, kuras valsts pārvaldes funkcijas veikšanai vai kādas komercdarbības veikšanai attiecīgais objekts vai zemesgabals nepieciešams".

Tādejādi administratīvo aktu izdošana par atteikumu nodot privatizācijai neapbūvētu zemes gabalu ietilpst pašvaldības domes kompetencē, pirms tam

izvērtējot nekustamā īpašuma nepieciešamību valsts pārvaldes funkciju realizēšanai.

Vērtējot Lēmumu saturiskās prasības, tiesa atzīst tās par ievērotām saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 67.panta otro daļu, proti, administratīvais akts satur visas nepieciešamās sastāvdaļas, kā arī ir izdots atbildētāja kompetences ietvaros un par tam piederošu īpašumu, jo, ieskatoties Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr*./nodalījuma numurs/,* ir redzams, ka Zemesgabals tajā nostiprināts jau 2005.gada 19.aprīlī.

Tādējādi tiesa secina, ka atbildētājs ir ievērojis Lēmuma pieņemšanas procesuālo kārtību un normējis to, ievērojot tiesību normu prasības.

[9] Vērtējot Lēmuma saturu pēc būtības, tiesa vadās no Augstākās tiesas Senāta (turpmāk arī – Senāts) judikatūras lietās, kas saistītas ar privatizācijas procesa realizēšanu un Pabeigšanas 6.panta piemērošanu.

Senāts ir norādījis, ka „tas savukārt uzliek pienākumu pašvaldībai pamatot, ka zemesgabals, kuru tā vēlas iegūt ar mērķi izmantot to valsts pārvaldes funkciju veikšanai, patiešām ir šim mērķim izmantojams un vai pašvaldības arguments ir pamatots ar konkrētiem nodomiem attiecībā uz šo zemesgabalu. Senāts savā praksē ir norādījis, ka privatizācijas atteikuma pamatojumam nepietiek tikai ar norādi uz kādu no funkcijām, bet īpašuma objekta nepieciešamība noteiktas funkcijas pildīšanai ir jāpamato ar konkrētiem apstākļiem un norādēm, kādā veidā objekts tiks izmantots. Turklāt šādai nepieciešamībai ir jābūt tagad vai vismaz paredzamā nākotnē esošai, nevis pamatotai ar varbūtību un iespējamiem plāniem kaut kad nākotnē (*AT Senāta Administratīvo lietu departaments, 2009.gada 11.jūnijs, lieta Nr.SKA-210/2009 [9]punkts, 2009.gada 23.decembris, lieta Nr.SKA-578/2009 [9]punkts, 2010.gada 18.janvāris, lieta Nr.SKA-94/2010 [11]punkts*).

Tātad tiesai, veicot Lēmuma tiesiskuma pārbaudi, ir jāvadās no atbildētāja argumentiem un norādītā iemesla, kāpēc pašvaldība paturējusi Zemesgabalu savā īpašumā.

Lēmumā kā iemesls ir norādīts likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punkts, kas noteic, ka „pašvaldībām ir šādas autonomās funkcijas: 2) gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana)".

Atbildētājs Lēmumā Zemesgabala funkciju ir individualizējis – teritorijas labiekārtošana (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana). Arī paskaidrojumos tiesas sēdē tika norādīts, ka Zemesgabals nepieciešams infrastruktūras izbūvei, tostarp Ziemeļu transporta koridora būvniecības pirmajam posmam.

Tādējādi ir konstatējams arī mērķis jeb autonomā funkcija, kādai atbildētājs vēlas Zemesgabalu izmantot.

[10] No lietas materiāliem ir saprotams, ka Zemesgabals tieši netiks izmantots Ziemeļu transporta koridora būvniecībai, jo pēc projekta šī infrastruktūras izbūve paredzēta citā vietā, taču Zemesgabalu plānots izmantot kā nekustamo īpašumu, pret

kuru tiks iemainīta tā zeme, kas atrodas Ziemeļu transporta koridora būvniecības vietā.

Administratīvā rajona tiesa, vērtējot lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, atzīst, ka atbildētājs ir ievērojis Pabeigšanas likuma 6.panta prasības un pamatojis Lēmumu, izdodot tiesisku administratīvo aktu tālāk norādīto iemeslu dēļ.

Pabeigšanas likuma 16.panta ceturtā daļa noteic, ka „valsts vai pašvaldība var izveidot neapbūvētu zemesgabalu apmaiņas fondu, kurā ieskaita attiecīgi valstij vai pašvaldībai piederošus neapbūvētus zemesgabalus. Rīcību ar fondā iekļautajiem zemesgabaliem, mainot tos ar citām personām piederošu nekustamo īpašumu, regulē Ministru kabineta noteikumi".

No lietas materiāliem ir redzams, ka arī Rīgas pilsētai ir izveidots šāds apmaiņas fonds un Zemesgabals tajā ieskaitīts jau 2006.gada 12.septembrī ar Rīgas domes lēmumu Nr.1498 (ieraksts Nr.25) *(lietas 93.-96.lapa),* proti, pirms privatizācijas ierosinājuma faktiskās saņemšanas Rīgas domē 2006.gada 12.oktobrī, jo pieteicēja privatizācijas ierosinājumu sākotnēji bija iesniegusi valsts akciju sabiedrībai „Privatizācijas aģentūra", proti, iestādei ar citu kompetenci.

Zemesgabals apmaiņas fondā ir atradies un atrodas arī šobrīd, neskatoties uz vairākiem grozījumiem sākotnējā jeb 2006.gada 12.septembra lēmumā, kas izdarīti ar Rīgas domes 2009.gada 25.augusta lēmumu Nr.138 (ieraksts Nr.86) *(lietas 61.-90.lapa)* un Rīgas domes 2010.gada 19.janvāra lēmumu Nr.928 (ieraksts Nr.86) *(lietas 26.-54.lapa).*

Savukārt 2010.gada 20.oktobrī Rīgas dome pieņēmusi konceptuālu lēmumu Nr.453 „Par atteikumu nodot privatizācijai (atsavināšanai) Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošus vai piekrītošus zemesgabalus (zemesgabalu daļas), kas atrodas ielas sarkano līniju koridorā" *(lietas 55.-60.lapa)*, ar kuru nolemts, ka zemes gabalu daļas, kas atrodas ielas sarkano līniju koridorā netiek nodotas privatizācijai, jo nepieciešamas Likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punkta pašvaldības funkcijas izpildes nodrošināšanai.

Administratīvā rajona tiesa uzskata, ka atbildētāja darbības attiecībā uz Zemesgabalu ir bijušas ilgstošā laika periodā un liecina par konkrēta nodoma esamību attiecībā uz Zemesgabalu, proti, šī zemes gabala izmantošanu ielu un ceļu būvniecībai, un Lēmumā ietvertais atteikums no atbildētāja puses ir pierādīts un pamatots. Savukārt pieteicējas argumenti par tiesiskuma principa, tiesību normu saprātīgas piemērošanas principa un samērīguma principa pārkāpumiem nav pamatoti, jo atsaucoties uz šiem principiem atbildētājam nebūtu pamata pieņemt izskatāmajā lietā citādu lēmumu apstākļos, kad Zemesgabals atrodas apmaiņas fondā un primāri ir nepieciešams pašvaldības funkcijas realizēšanai *(salīdzinājumam skat. arī Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 6.novembra spriedumu lietā Nr. A42520507).*

Arī Senāts citā lietā ir norādījis, ka „[..] no Privatizācijas pabeigšanas likuma 16.panta trešās daļas skaidri izriet, ka likumdevējs ir pieļāvis 6.panta trešo un sesto daļu piemērot arī tādā veidā, ka privatizācijas atteikuma pamatojums var būt ne tikai konkrētā zemesgabala piemērotība valsts pārvaldes funkciju veikšanai, bet arī iespējamība to atsavināt, iemainot pret citu zemesgabalu, kurš savukārt ir piemērots valsts pārvaldes funkciju veikšanai (*AT Senāta Administratīvo lietu departaments, 2010.gada 29.aprīlis, lieta Nr.SKA-111/2010 [17]punkts).*

Tādējādi Administratīvā rajona tiesa nekonstatē priekšnoteikumus Lēmuma atcelšanai un pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai – ar pienākumu Zemesgabalu nodot privatizācijai, un pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Pro Capital" pieteikumu par Rīgas domes 2010.gada 30.marta lēmuma Nr.1195 (prot.Nr.30, 58.§) „Par atteikumu nodot privatizācijai Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošu neapbūvētu zemesgabalu Rīgā, Lāčplēša ielā (kadastra apzīmējums */kadastra numurs/*)" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) E.Apīne

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____ E.Apīne
Rīgā, 2010.gada 29.novembrī